

ПЛАН МАРШАЛЛА ДЛЯ УКРАЇНИ

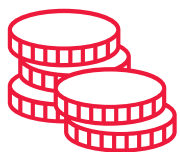
модернізація і інтеграція країни до ЄС через
повоєнну відбудову

Business Forum: Податки. Банки. Релокація.
План Маршалла

ГЛОБАЛЬНА СТАТИСТИКА МЕРЕЖІ BDO

ГЛОБАЛЬНИЙ ДОХІД

12.8 млрд дол. США

+12.1%

ЗРОСТАННЯ ДОХОДУ

* (постійні валютні курси)

ГЛОБАЛЬНА ПРИСУТНІСТЬ

1,803 ОФІСІВ

164 КРАЇН І
ТЕРИТОРІЙ

111,307 +14.4%
СПІВРОБІТНИКІВ

ВІДСОТОК
ДОХОДУ ЗА
РЕГІОНАМИ

АЗІАТСЬКО-
ТИХООКЕАНСЬКИЙ
РЕГІОН

12%

ПІВНІЧНА І
ПІВДЕННА
АМЕРИКА

55%

33%

EMEA

РОЗПОДІЛ
ДОХОДУ
ЗА ЛІНІЯМИ
СЕРВІСУ

АУДИТ І НАДАННЯ
ВПЕВНЕНOSTI

42%

ПОДАТКОВЕ
КОНСУЛЬТУВАННЯ

22%

22%

КОНСАЛТИНГ

14%

BSO

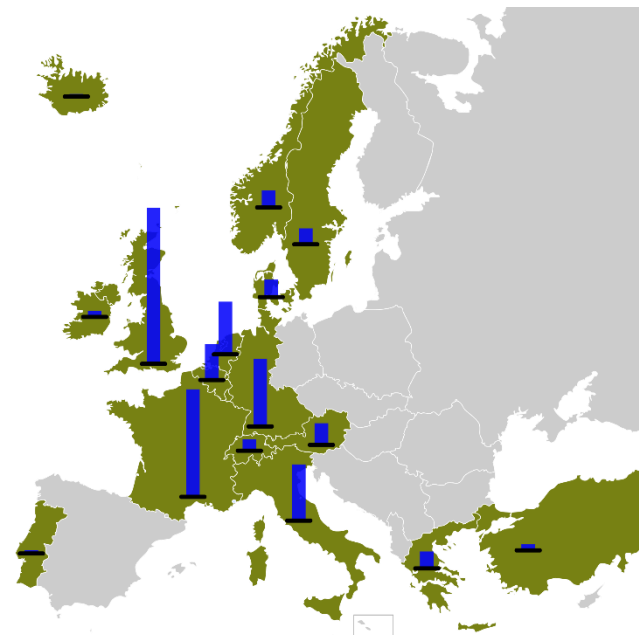
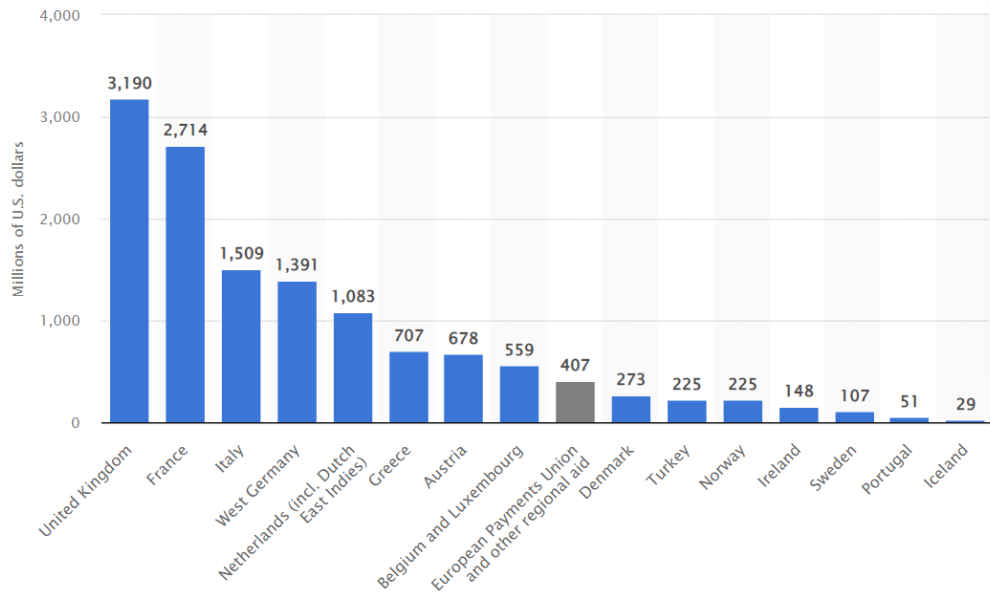
Оригінальний План Маршалла

Програма відновлення Європи, ERP

- План Маршалла (офіційна назва Програма відновлення Європи, ERP) – американська ініціатива, запроваджена в 1948 році з метою надання іноземної допомоги Західній Європі. Сполучені Штати виділили **13,3 мільярда доларів** (еквівалент **173 мільярдів доларів** у 2023 році) на програми економічного відновлення до західноєвропейських економік після закінчення Другої світової війни. Варто розуміти, що ВВП США в той момент складав 274 млрд. дол. США, тобто допомога загалом за кілька років дорівнювала близько 5% американського ВВП
- Уряд США не давав гроші безпосередньо країнам-учасникам, а натомість **США доставляли товари та надавали послуги** (головним чином - транспортні) урядам країн-учасникам, які потім продавали товари підприємствам і приватним особам, які мали сплачувати доларову вартість товарів у місцевій валюті на спеціальні рахунки ERP в центральному банку країни, що дозволяло:
 - **скоротити дефіцит доларів** через постачання американських товарів до Європи без платежів
 - накопичені кошти могли бути використані для **інвестицій у довгострокову реконструкцію** (як це сталося у Франції та Німеччині) або для погашення боргів уряду за війну (як у Великій Британії)
 - оплата товарів у місцевій валюті допомогла **обмежити інфляцію** через тимчасове вилучення коштів з обігу (поки вони зберігалися на спеціальних рахунках)

Розподіл допомоги в рамках Плана Маршала з 1948 по 1952

млн. дол. США*

*загальна сума допомоги і кредитів за 1948-1952 рік (сума в поточних цінах приблизно в 13 разів більша)

Економіки ключових країн зросли в поточних цінах з 1948 року в приблизно 6-7 разів

План Маршала та СРСР

План Маршалла и план маршала Сталина.
Карикатура Д. Лоу, 1950-е гг. (Нова Зеландія)

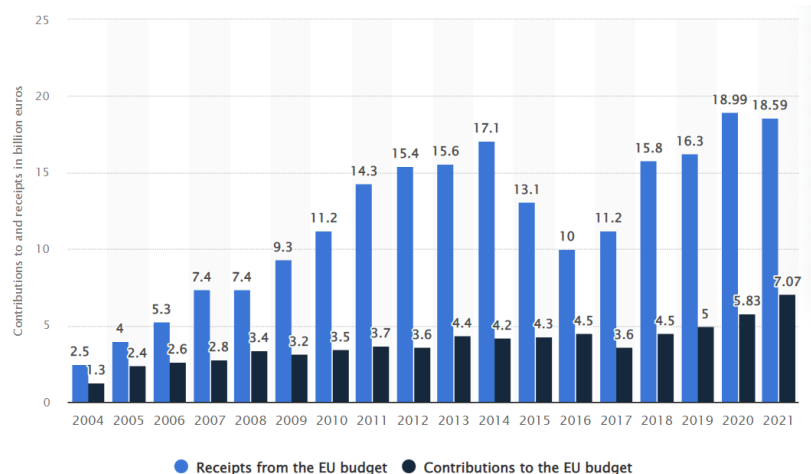

Принципові відмінності: тоді і зараз (1)

- Оригінальний План Маршалла мав на меті **перезавантаження повоєнної економіки** Європи та подальший розвиток торговельних і політичних відносин із США. Основний канал: **Уряд-Уряд**
- Оригінальний План Маршалла був суттєво меншим в розрахунку на країну як в поточних цінах (близько **173 мільярдів** доларів США в цінах 2023 року), так і з урахуванням загального збільшення європейських економік (ефект Плану Маршалла - близько **1,2 трлн.** доларів США в поточних цінах)
- «План Маршалла» для України - велика кількість заходів і програм, що будуть переслідувати (а частково вже переслідують) цілі низку цілей:
 - Відбудова і **модернізація** української інфраструктури, виробничих та невиробничих об'єктів ...
 - ... з метою подальшої **інтеграції України в ЄС** в якості повноцінного учасника (інвестиції в реформи, стандарти та реструктуризацію економіки та інфраструктури). Приклад: інвестиції в українські АЕС для розвитку експорту або створення залізничних маршрутів із європейською колією
 - Стимулювання підприємництва і загальна **диверсифікація** української економіки (в тому числі - регіональна)
 - Стимулювання **зовнішньоекономічної діяльності** українського бізнесу
 - Стимулювання західних **інвестицій** в Україну
 - Інвестиції в безпеку України та **колективну безпеку** ЄС та НАТО в цілому

Польща в ЄС: нетто-фінансування розвитку країни

З 2004 року Польща отримала понад 213 мільярдів євро з бюджету Європейського Союзу. Членські платежі до бюджету ЄС за цей період склали майже 70 млрд євро (нетто надходження з бюджету ЄС - **143 млрд. євро**)

За період 2014-2020 Європейський Союз виділив Польщі **82,5 млрд. євро**. Кошти були інвестовані у підвищення конкурентоспроможності польської економіки, покращення соціальної та територіальної згуртованості, а також у підвищення ефективності та результативності управління.

No.	Назва програми	Фінансування ЄС
1.	Інфраструктура та навколишнє середовище	EUR 27.4 млрд.
2.	Smart-зростання	EUR 8.6 млрд.
3.	Освіта та розвиток	EUR 4.7 млрд.
4.	Digital-Польща	EUR 2.2 млрд.
5.	Східна Poland	EUR 2 млрд.
6.	Технічна допомога	EUR 0.7 млрд.

Принципові відмінності: тоді і зараз (2)

- «План Маршала» для України буде реалізовуватися великою кількістю **каналів**:
 - **Уряд-Уряд** - підтримка українського бюджету, урядові програми, розвиток і трансформація державних монополій (наприклад - Енергоатом або Укрзалізниця)
 - **ЄС-Уряд** - фінансування програм щодо розвитку та трансформації кандидата в члени ЄС
 - **Міждержавні агенції** (наприклад - МВФ): підтримка золотовалютних резервів, фінансування урядових програм
 - **Державні агенції** (наприклад, USAID) самостійно або через субпідрядників: фінансування державних та недержавних програм (наприклад - програми розвитку підприємництва тощо)
 - **Міжнародні фінансові інституції** (ЄБРР, IFC тощо) - фінансування державних і приватних проектів в тому числі - через надійні українські банки (наприклад, пільгове кредитування бізнесу)
 - **Міжнародні фонди та донори**, приватні ініціативи - фінансування державних і приватних проектів, надання грантів українському бізнесу

Український «План Маршала»: ключові виклики та обсяг

- **Координація** між всіма рівнями підтримки України для отримання результату («дві однакові школи поруч»); адаптація дій до українських реалій
- **«Поглинаюча» здатність** (absorption capacity) України - здатність освоювати необхідну допомогу з урахуванням процедур, що будуть вимагатися відповідними донорами і кредиторами
- Наявність необхідного **ресурсу:** фінансового (конфіскація російських активів), людського (як в Україні, так і у донорів), виробничого
- **Корупційні ризики** з усіх боків, але в першу чергу - з українського
- **Військові ризики**
- Київська школа економіки оцінює прямі збитки України від війни у **144 млрд. дол. США** станом на лютий 2023 (в першу чергу - руйнування), але метою українського «плану Маршалла» буде не тільки відновлення, але й модернізація активів, а також безпосередня підтримка бюджету і фінансування програм розвитку і інвестицій
- Загальний обсяг українського «плану Маршалла» може складати від 300 до 500 млрд. дол. США в різних формах, суттєвим фактором стане і можливість конфіскації заморожених російських активів
- Варто пам'ятати, що значна частина цього плану вже реалізується у вигляді бюджетної підтримки: сукупна міжнародна бюджетна допомога Україні в 2022 році склала **27 млрд. дол. США** (основні донори - США, ЄС, Німеччина, Канада, Великобританія) із більш ніж 45 млрд. потреби.
- В 2023 загальна потреба в фінансуванні дефіциту бюджету оцінюється на рівні 45-57 млрд. дол. США, допомога закордонних партнерів - **37-43 млрд. долл.** (тільки бюджетна, без урахування військової та іншої гуманітарної допомоги)

Приклади проектів в рамках «плана Маршалла» для України

- Пряма підтримка уряду та урядових програм (в тому числі - програм відновлення)
- Військова підтримка та програми розвитку безпеки
- Страхування військових ризиків для іноземних інвестицій
- Великі інфраструктурні проекти для розвитку економіки і експорту: побудова магістралей, залізничних колій європейського стандарту, модернізація енергосистеми
- Спільні проекти з іноземними інвесторами: добудова нових блоків АЕС разом із Westinghouse, розбудова українських морських та річкових портів
- Грантова і кредитна (пільгова) допомога для відбудови пошкоджених і знищених активів (як через державну допомогу, так і через безпосередню роботу із бізнесом)
- Грантова і кредитна допомога для розвитку підприємництва: фінансування навчання, відкриття бізнесу і його розвитку з метою подальшої диверсифікації української економіки
- Програми підтримки для впровадження стандартів ЄС на виробництві
- Програми підтримки експорту: фінансування експортних операцій, допомога із виходом на нові ринки
- Програми пільгового експортного фінансування для постачання технологій до України
- Фінансування освіти та освітньої діяльності тощо

Андрій Боренков

Партнер, Керівник Advisory

+380 50 380 96 01
aborenkov@bdo.ua

КИЇВ

Харківське шосе, 201/203,
10-й поверх
Тел.: +380 44 393 26 87, 88
Факс: +380 44 393 26 91

ДНІПРО

вул. Андрія Фабра, 4,
4-й поверх
Тел.: +380 56 370 30 43
Факс: +380 56 370 30 45

www.bdo.ua

info@bdo.ua

Ця публікація містить загальну інформацію і не є професійною консультацією чи послугою.

Перш ніж прийняти будь-яке рішення або вжити заходів, які можуть вплинути на ваші фінанси або бізнес, вам слід проконсультуватися з кваліфікованим професійним консультантом. Будь ласка, зв'яжіться з BDO в Україні, щоб отримати консультацію.

ТОВ «БДО», українське товариство з обмеженою відповідальністю, є членом BDO International Limited, британського товариства з відповідальністю, обмеженою гарантіями його членів, а також входить до складу міжнародної мережі незалежних фірм-членів BDO.

BDO — це бренд мережі BDO та кожної Фірми-Члена BDO. BDO утворено від перших літер прізвищ засновників компанії: Binder, Dijkер та Otte.

2023© ТОВ «БДО». Всі права захищені.

